

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej **A. R.**, bývajúcej v B., zastúpenej JUDr. F. V., advokátom so sídlom v B., proti povinným **1/ B. O.**, bývajúcemu v B., **2/ Ing. J. O.**, bývajúcemu v B., zastúpenému JUDr. T. R., advokátom so sídlom v B., **o vymoženie 60 288,12 € (1 816 240,-- Sk)**, vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 3 Er 1773/2007, na mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica zo 4. februára 2008 č.k. 3 Er 1773/2007-60, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica zo 4. februára 2008 č.k. 3 Er 1773/2007-60 **z r u š u j e** a vec vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Oprávnená 28. septembra 2007 doručila súdnej exekútorke JUDr. A. B., Exekútorský úrad B., U., B. (ďalej len súdna exekútorka) návrh na vykonanie exekúcie na vymoženie pohľadávky 908 120,-- Sk proti povinnému 1/ a pohľadávky 908 120,-- Sk proti povinnému 2/ na základe rozhodnutia Štátneho notárstva v B. z 15. novembra 1979 sp. zn. D 789/78, právoplatného 15. novembra 1979 a vykonateľného 18. novembra 1979, Osvedčenia o dedičstve z 21. februára 1997 sp. zn. 24 D 1581/94, D not 30/95 a Osvedčenia o dedičstve zo 7. augusta 1997 sp. zn. 23 D 422/96, D not 479/96.

Okresný súd Banská Bystrica poverením č. 5601 034107* vydaným 9. novembra 2007 poveril podľa § 45 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (ďalej „Exekučný poriadok“) súdnu exekútorku JUDr. A. B. vykonaním exekúcie na základe vykonateľného rozhodnutia Štátneho notárstva v B. z 15. novembra 1979 sp. zn.

D 789/78 a Osvedčenia o dedičstve z 21. februára 1997 sp. zn. 24 D 1581/94, D not 30/95 a Osvedčenia o dedičstve zo 7. augusta 1997 sp. zn. 23 D 422/96, D not 479/96, proti povinným 1/ B. O., bývajúcemu v B. na vymoženie uloženej povinnosti 908 120,-- Sk a 2/ Ing. J. O., bývajúcemu v B. na vymoženie uloženej povinnosti 908 120,-- Sk.

Po doručení upovedomenia súdnej exekútorke o začatí exekúcie vzniesol povinný 2/ námietky s odôvodnením, že v predmetnom prípade sú dané okolnosti, ktoré bránia vymáhateľnosti nároku a tiež, že sú dané iné dôvody, pre ktoré je exekúcia neprípustná. Povinný 2/ nie je hmotnoprávne legitimovaný z exekučného titulu. Uznesenie o dedičstve samo osebe nie je pre dediča exekučným titulom, na základe ktorého by mohol vymôcť pohľadávku, majetkové právo alebo iné právo na plnenie voči osobe, ktorá nebola účastníkom konania o dedičstve. Z rozhodnutia, (ktoré je exekučným titulom v danej exekúcii) vyplýva, že vymáhaná povinnosť bola uložená J. O., táto bola viazaná výlučne na jej osobu a podmienená obdržaním náhrady. J. O. za svojho života predmetnú poľnohospodársku pôdu nescudzila, ani za ňu neobdržala náhradu, preto jej vyššie uvedená povinnosť (výplaty) ani nevznikla. Po smrti J. O. poľnohospodársku pôdu zdedili povinní 1/ a 2/ synovia (v podieloch každý po 1/2), tak ako vyplýva z Osvedčenia o dedičstve 23 D 422/96, Dnot 479/96. Oprávnená sa nemôže domáhať v exekúcii vymoženia predmetného nároku, pretože jeho vznik bol podmienený iba konaním (predajom) poručiťky J. O., ku ktorému nedošlo. Z tohto dôvodu povinnosť na vyplatenie nevznikla a v takomto prípade preto neprešla na povinného 2/.

Oprávnená navrhla námietky povinného 2/ zamietnuť z dôvodu, že smrťou dlžníčky (J. O.) povinnosť nezanikla, táto prešla na právnych nástupcov, pretože nešlo o plnenie, ktoré mala osobne dlžníčka vykonať (§ 579 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

Okresný súd Banská Bystrica uznesením zo 4. februára 2008 č.k. 3 Er 1773/2007-60 námietky povinného 2/ proti exekúcii zamietol s odôvodnením, že námietky nie sú dôvodné. Uviedol, že rozhodnutie Štátneho notárstva z 15. novembra 1979 sp. zn. D 789/78 (exekučný titul) obsahuje presné označenie účastníkov konania, presné vymedzenie povinností J. O. vo vzťahu k spoludedičom O. O. a A. R., výšku výplaty v prípade obdržania náhrady za poľnohospodársku pôdu, ako aj presné vymedzenie výšky zákonného podielu spoludedičov v prípade obdržania odchyľnej náhrady. Povinnosť výplaty náhrady za poľnohospodársku pôdu je majetkovou povinnosťou, nie však takou, ktorá by sama osebe musela byť viazaná

na povinnú osobu. Majetková povinnosť neosobnej povahy nezávisí od osobných vlastností a schopností nositeľa takej povinnosti a preto prechádza v nezmenenej forme na dedičov. Prechod práv a povinností na oprávnenú i povinných z exekučného titulu bol v exekučnom konaní preukázaný, preto sú splnené všetky podmienky pre vymáhanie nároku oprávnenou proti povinnému 2/.

Na základe podnetu povinného 2/ podal generálny prokurátor Slovenskej republiky mimoriadne dovolanie proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica zo 4. februára 2008 č.k. 3 Er 1773/2007-60. Navrhol napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie, lebo bolo vydané v konaní postihnutom inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 243f ods. 1 písm. b/ O.s.p.). Vychádzal z § 43 ods. 1, 2 Exekučného poriadku, podľa ktorého, ak sa to, čo rozhodnutie ukladá povinnému viaže na splnenie podmienky alebo na splnenie vzájomnej povinnosti oprávneného, možno vykonať exekúciu, len ak oprávnený preukáže, že sa podmienka splnila alebo že svoju vzájomnú povinnosť voči povinnému sám už splnil, prípadne jej splnenie zabezpečil. V prípade sporu rozhodne súd. V prípadoch uvedených v odseku 1 treba k potvrdeniu o vykonateľnosti exekučného titulu pripojiť listinu vydanú alebo overenú oprávneným orgánom, z ktorej je zjavné, že sa splnila podmienka alebo že oprávnený splnil, prípadne zabezpečil splnenie svojej vzájomnej povinnosti. Okresný súd pri rozhodovaní o námietkach nezisťoval skutočnosti rozhodujúce pre posúdenie veci, hoci boli v námietkach povinného 2/ tvrdené. Z dôkazov nachádzajúcich sa v súdnom spise nebolo možné vyvodiť skutkové závery o splnení podmienky určenej v rozhodnutí Štátneho notárstva sp. zn. D 789/78 z 15. novembra 1979, t.j. obdržanie náhrady za predmetnú poľnohospodársku pôdu. Oprávnená v návrhu na vykonanie exekúcie ako dôkaz označila kúpnu zmluvu z 12. júla 2007, ktorú vo fotokópii predložila súdu. Podľa čl. IV tejto kúpnej zmluvy mala byť predávajúcemu 1/ a 2/ (povinnému 1/ a 2/) na účet v banke zaplatená kúpna cena, každému vo výške 2 724 360,-- Sk, najneskôr do 20. augusta 2006. Uvedené však nepreukazuje, že povinný 2/ náhradu skutočne obdržal. Okresný súd sa uspokojil s fotokópiou kúpnej zmluvy, na ktorej bolo vyznačené povolenie predmetného vkladu, ďalšie skutočnosti však neverifikoval. Pri plnení povinností spojených s posudzovaním náležitostí, správnosti a úplnosti návrhu na vykonanie exekúcie musí súd venovať pozornosť aj tomu, či vykonaniu exekúcie nebráni nesplnenie podmienok obsiahnutých v exekučnom titule. Nesplnenie podmienky spôsobuje nevykonateľnosť inak vykonateľného rozhodnutia až do okamihu, keď sa preukáže, že podmienka bola splnená (dôkazné bremeno je na oprávnenom). Splnenie

podmienky možno preukázať 1/ súkromnou listinou, na ktorej sú aspoň overené podpisy jej účastníkov, pričom listina by mala obsahovať i vyhlásenie povinného o tom, že sa podmienka splnila alebo 2/ notárskou zápisnicou obsahujúcou také vyhlásenie povinného a v prípade sporu, ktorý môže nastať v dôsledku odmietnutia povinného potvrdiť splnenie podmienky, 3/ rozhodnutím súdu na základe žaloby o určenie, či došlo k splneniu podmienky. Ak súd takej žalobe vyhovie, jeho právoplatný rozsudok je listinou podľa § 43 ods. 2 Exekučného poriadku. S poukazom na uvedené skutočnosti konanie okresného súdu o námietkach povinného 2/ proti exekúcii bolo postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, pretože sa pri posudzovaní splnenia podmienky uloženej exekučným titulom uspokojil s vyššie uvedenou fotokópiou kúpnej zmluvy a nevykonal ďalší dôkaz na verifikáciu právne významnej skutočnosti.

Oprávnená vo vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu uviedla, že povinný 2/ v priebehu exekučného konania ani v podaných námietkach nespochybňoval splnenie podmienky o obdržaní náhrady za predmetné pozemky, jej splnenie oprávnená preukázala listinou (kúpnu zmluvou vo fotokópii).

Povinný 2/ sa vo vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu stotožnil s obsahom a dôvodmi tohto opravného prostriedku a žiadal, aby mu dovolací súd vyhovel aj vzhľadom na závery vyplývajúce z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. novembra 2003 sp. zn. 5 Cdo 96/2000.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas (§ 243g O.s.p.) generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243e ods. 1 O.s.p.) na základe podnetu povinného 2/ (§ 243e ods. 2 O.s.p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O.s.p. a § 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie v rozsahu podľa § 243i ods. 2 v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je opodstatnené.

V zmysle § 243f ods. 1 O.s.p. môže byť mimoriadne dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom mimoriadneho dovolania,

ale i v mimoriadnom dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako boli v mimoriadnom dovolaní označené, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

1. Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na posúdenie dovolacích dôvodov uvedených výslovne v mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky, ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p. O vadu tejto povahy ide vždy vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Žiadna z týchto väd nebola v mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky namietaná a v konaní o tomto opravnom prostriedku nevyšla najavo. Dovolací dôvod v zmysle § 243f ods. 1 písm. a/ O.s.p. preto nie je daný.

2. So zreteľom na obsah mimoriadneho dovolania a tiež na zákonnú povinnosť (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie súdu nebolo vydané v konaní postihnutom tzv. inou vadou konania, zaoberal sa Najvyšší súd Slovenskej republiky aj otázkou, či konanie v danej veci nie je postihnuté procesnou vadou takejto povahy. Inou vadou konania (§ 243f ods. 1 písm. b/ O.s.p.) je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p., nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní a dôsledkom vecná nesprávnosť rozhodnutia.

Z obsahu mimoriadneho dovolania vyplýva, že konanie v danej veci má byť postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Táto mala spočívať v tom, že pri závere o splnení podmienky vyplývajúcej z exekučného titulu (obdržanie náhrady povinným 2/ na základe prevodu predmetných nehnuteľností) okresný súd vychádzal z fotokópie kúpnej zmluvy a nevykonal taký dôkaz, ktorým by sa verifikovala táto právne relevantná skutočnosť.

Podľa § 43 ods. 1, 2 Exekučného poriadku, ak sa to, čo rozhodnutie ukladá povinnému, viaže na splnenie podmienky alebo na splnenie vzájomnej povinnosti oprávneného, možno vykonať exekúciu, len ak oprávnený preukáže, že sa podmienka splnila alebo že svoju vzájomnú povinnosť voči povinnému sám už splnil, prípadne jej splnenie zabezpečil. V prípade sporu rozhodne súd. V prípadoch uvedených v odseku 1 treba k potvrdeniu o vykonateľnosti exekučného titulu pripojiť listinu vydanú alebo overenú oprávneným orgánom, z ktorej je zjavné, že sa splnila podmienka alebo že oprávnený splnil, prípadne zabezpečil splnenie svojej vzájomnej povinnosti.

Účelom exekučného konania je nútená realizácia práva vykonaná zásahom do absolútnych majetkových práv povinného, ktorá sa uskutočňuje za podmienok a predpokladov vymedzených procesnými predpismi (Exekučným poriadkom). Námietky sú procesnou obranou povinného proti neprípustnej exekúcii, ktorých účelom je zastavenie exekúcie alebo upustenie od exekúcie (mediiným) preto, že sú tu iné dôvody, pre ktoré je exekúcia neprípustná (§ 50 ods. 1 Exekučného poriadku). Rozhodovanie o námietkach predstavuje ďalšiu fázu (etapu) exekučného konania, pri ktorej na rozdiel od predchádzajúcich (napr. etapa do vydania poverenia na vykonanie exekúcie) je súd povinný na základe výhrad povinného dať náležitú (zdôvodnenú i preukázanú) odpoveď, či v začatej exekúcii možno pokračovať, alebo túto je potrebné zastaviť. Pri rozhodovaní o námietke povinného 2/, že „uznesenie o dedičstve samo osebe nie je pre dediča exekučným titulom“, bolo povinnosťou súdu preskúmať exekučný titul aj z hľadiska jeho vykonateľnosti vyplývajúcej z ustanovenia § 43 ods. 1 Exekučného poriadku, t.j. či vykonaniu exekúcie nebráni nesplnenie podmienok alebo vzájomnej povinnosti obsiahnutých v exekučnom titule. Ak by tomu tak bolo, mohlo by to mať za následok „prechodnú“ nevykonateľnosť inak vykonateľného rozhodnutia. Ustanovenie § 43 ods. 1, 2 Exekučného poriadku, dovoľuje vykonať exekúciu v prípadoch, kedy sa splnenie povinnosti v exekučnom titule viaže na splnenie podmienky (resp. splnenie vzájomnej podmienky) len ak a/ oprávnený preukáže, že sa podmienka splnila

alebo že svoju vzájomnú povinnosť voči povinnému sám už splnil, prípadne jej splnenie zabezpečil a súčasne b/ k potvrdeniu o vykonateľnosti exekučného titulu pripojí listinu vydanú alebo overenú oprávneným orgánom, z ktorej je zjavné, že sa splnila podmienka alebo že oprávnený splnil, prípadne zabezpečil splnenie svojej vzájomnej povinnosti.

Splnenie podmienky alebo vzájomnej povinnosti možno preukázať verejnou listinou vydanou oprávneným orgánom (napr. notárskou zápisnicou), súkromnou listinou, na ktorej sa overia podpisy jej účastníkov a v prípade sporu, rozhodnutím súdu na základe určovacej žaloby oprávneného proti povinnému o splnení podmienky.

Do súdneho spisu založená kópia kúpnej zmluvy o prevode nehnuteľností (č.l. 13 - 15 spisu) uzavretá medzi povinnými 1/ a 2/ ako predávajúcimi a spoločnosťou T. I. spol. s r.o. ako kupujúcou z 12. júla 2006, nevykazuje znaky listiny vydanej alebo overenej oprávneným orgánom, ale ani znaky listiny, podpisy účastníkov na ktorých by boli overené notárom alebo orgánom matriky. V návrhu na vykonanie exekúcie (č.l. 3 spisu) sa uvádza, že rozhodnutie Štátneho notárstva v B. D 789/78 z 15. novembra 1979 (exekučný titul) ...“poľnohospodársku pôdu v celosti nadobúda J. O. s povinnosťou, ak by za pôdu obdržala náhradu, vyplatiť každému zo spoludedičov, t.j. O. O. a A. R. sumu 5 333,-- Kčs, v prípade obdržania odchyľnej náhrady, každému jeho zákonný diel, t.j. 1/3, v lehote 30 dní od obdržania náhrady.“ Obsah kúpnej zmluvy predložený oprávnenou neobsahuje žiadne vyhlásenie povinnej, či oprávnenej osoby o splnení podmienky v exekučnom titule; za dôkaz o splnení nemožno považovať dohodu predávajúcich a kupujúceho o splatnosti kúpnej ceny v kúpnej zmluve, pretože z tejto bez ďalšieho nemožno zistiť či, kedy a v akom rozsahu došlo k zaplateniu kúpnej ceny kupujúcim a jej prevzatiu predávajúcimi. Možno preto uzavrieť, že obsah spisu nenasvedčuje tomu, aby oprávnená k potvrdeniu o vykonateľnosti exekučného titulu pripojila takú listinu, ako to vyžaduje zákon (§ 43 ods. 2 Exekučného poriadku). Vzhľadom na túto skutočnosť možno považovať mimoriadne dovolanie za dôvodné, pokiaľ sa v ňom uvádza, že pri posudzovaní splnenia podmienky uloženej exekučným titulom oprávnená neposkytla dôkaz na preukázanie právne významnej skutočnosti o splnení podmienky, s ktorou je spojená vykonateľnosť exekučného titulu. Súd tak konanie zaťažil inou vadou, pretože vychádzal zo skutočností, ktoré z predložených dôkazov nevyplývali, resp. neboli oprávnenou preukázané.

Vyššie uvedené dôvody potvrdzujú opodstatnenosť námietky generálneho prokurátora Slovenskej republiky, že napadnuté uznesenie bolo vydané v konaní postihnutom inou vadou majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 243f ods. 1 písm. b/ O.s.p.).

Vzhľadom na existenciu uvedených dovolacích dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243b ods. 2 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách prvostupňového a dovolacieho konania (§ 243i ods. 2 O.s.p. a § 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 10. februára 2010

JUDr. Vladimír Magura, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Adriána Borovská